

Tomasz Demendecki

"Doręczenie pism sądowych na podstawie art. 135 § 1 k.p.c." : glosa do postanowienia Sądu Najwyższego z 30 sierpnia 2000 r. (V CKN 1348

Studia Iuridica Lublinensia 16, 307-314

2011

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

TOMASZ DEMENDECKI

*Doręczenie pism sądowych na podstawie art. 135 § 1 k.p.c.¹**Glosa do postanowienia Sądu Najwyższego z 30 sierpnia 2000 r. (V CKN 1348/00)²*

W postanowieniu z dnia 30 sierpnia 2000 r. (V CKN 1348/00) Sąd Najwyższy stwierdził, iż treść art. 135 k.p.c. pozwala przyjąć na użytek doręczeń – przy jednoczesnej rezygnacji z dosłownego rozumienia „miejsca zamieszkania” – że powinny być one dokonywane tam, gdzie adresat mieszka, a więc pod wskazanym jego adresem.

Przytoczony pogląd został sformułowany przez Sąd Najwyższy przy rozpoznawaniu kasacji pozwanego. Tym środkiem zaskarżenia zostało objęte postanowienie Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze z dnia 30 grudnia 1999 r., oddalające zażalenie pozwanego na postanowienie o odrzuceniu zarzutów od nakazu zapłaty. Podstawą wydania zaskarżonego postanowienia sądu odwoławczego było przy tym stwierdzenie, że doręczenie nakazu zapłaty – wbrew zażaleniu – było skuteczne i nastąpiło na podstawie art. 138 § 1 k.p.c., natomiast zarzuty wniesione zostały z opóźnieniem. W kasacji od powyższego postanowienia pełnomocnik pozwanego, opierając ją na podstawie naruszenia art. 138 § 1 k.p.c. i art. 491 k.p.c. przez ich zastosowanie, wnosił o uchylenie zaskarżonego postanowienia oraz postanowienia Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze z dnia 8 lipca 1999 r. o odrzuceniu zarzutów od nakazu zapłaty.

Sąd Najwyższy w omawianej sprawie przyjął, iż istota zagadnienia sprowadza się do tego, czy istniały podstawy faktyczne i prawne, aby przyjąć skuteczność doręczenia pozwanemu odpisu nakazu zapłaty.

¹ Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego, Dz. U. nr 43, poz. 296 ze zm. – dalej jako k.p.c.

² Lex nr 52395.

Uzasadnienie podniesionych w kasacji zarzutów oparte zostało na twierdzeniu, iż dokonane (w miejscu zamieszkania matki pozwanego), do jej rąk, doręczenie nakazu zapłaty nie było skuteczne. Według skarżącego doręczenie w trybie art. 138 § 1 k.p.c. mogło nastąpić w mieszkaniu pozwanego, a zatem – jak wynika z zawartego w dowodzie osobistym wpisu o zameldowaniu na pobyt stały – w danej miejscowości pod innym numerem niż numer budynku, w którym zamieszkiwała jego matka.

Zdaniem Sądu Najwyższego nie może budzić wątpliwości stwierdzenie, że doręczenie pisma sądowego dorosłemu domownikowi może nastąpić wyłącznie w mieszkaniu adresata (art. 138 § 1 k.p.c.). Treść art. 135 k.p.c. pozwala przyjąć na użytek doręczeń, że powinny być one dokonywane tam, gdzie adresat mieszka, a więc pod wskazanym jego adresem.

Skoro więc adresem pozwanego jest określony numer budynku w danej miejscowości, należało, w ocenie Sądu Najwyższego, przyjąć, iż pod tym adresem, w mieszkaniu pozwanego, mogło nastąpić – sposobem wskazanym w art. 138 § 1 k.p.c. – doręczenie nakazu zapłaty. Natomiast taka okoliczność, że w czasie realizacji umowy łączącej strony korespondencja od strony powodowej do pozwanego była skutecznie doręczana na inny adres, nie mogła stanowić podstawy do uznania, że pozwany zmienił miejsce zamieszkania (adres). Z przytoczonych względów kasacja została przez Sąd Najwyższy we wskazanej sprawie uwzględniona.

Problematyka doręczeń³ jest dość często przedmiotem orzeczeń Sądu Najwyższego, lecz pomimo to wciąż występują wątpliwości w zakresie ustalania prawidłowości dokonania tej czynności.

Podstawową zasadą w zakresie doręczeń pism sądowych stronie – osobie fizycznej – jest doręczenie jej takiego pisma osobiście (art. 133 § 1 k.p.c.), przy czym doręczenie to jest skuteczne bez względu na miejsce, w którym nastąpiło (art. 135 k.p.c.). Stąd regulacje kodeksowe dotyczące instytucji doręczenia zmierzają do zapewnienia możliwości otrzymania pisma bezpośrednio przez stronę do rąk własnych i w sposób umożliwiający jej zapoznanie się z treścią tego pisma. Zastępcze formy doręczenia (traktowane jako odstępstwo od ogólnej reguły) mają zaś zastosowanie wówczas, gdy doręczenie przesyłki do rąk własnych adresata nie jest możliwe.

W szczególności, w celu zagwarantowania doręczenia pisma do rąk adresata, określono miejsca, w których takie doręczenie może nastąpić. Ustawodawca w przepisach kodeksu postępowania cywilnego na określenie miejsca doręczenia używa różnych pojęć: „miejsce zamieszkania” (art. 27, 126 § 2, 150 pkt 1 k.p.c.),

³ Zdaniem J. Mokrego, czynność doręczenia – jako czynność procesowa – składa się z poszczególnych czynów rozłożonych w czasie, które dopiero łącznie tworzą pewną całość (jedną czynność) wówczas, gdy można wyznaczyć jeden cel zmierzający do osiągnięcia określonego skutku procesowego. Zob. J. Mokry, *Czynności procesowe podmiotów dochodzących ochrony praw w postępowaniu cywilnym*, Wrocław 1993, s. 57.

„miejsce rzeczywistego zamieszkania” (art. 175 zd. drugie k.p.c.), „mieszkanie” (art. 135, 138 § 1 i 139 § 1 k.p.c.), „adres” (art. 136 § 2 i 177 § 1 pkt 6 k.p.c.), „miejsce pobytu strony” (art. 143 k.p.c.).

Spośród powyżej wymienionych, pojęcie „miejsce zamieszkania” użyte w treści art. 27 k.p.c., na podstawie wyraźnego odesłania w art. 27 § 2 k.p.c., bazuje na instytucji zdefiniowanej w kodeksie cywilnym.⁴

Zgodnie z brzmieniem art. 25 k.c., miejscem zamieszkania osoby fizycznej jest miejscowość, w której osoba ta przebywa z zamiarem stałego pobytu. Określenie to podlega uszczegółowieniu w kolejnych przepisach kodeksowych (art. 26–27 k.c.). Miejscem zamieszkania dziecka pozostającego pod władzą rodzicielską jest miejsce zamieszkania rodziców albo tego z rodziców, któremu wyłącznie przysługuje władza rodzicielska, albo któremu zostało powierzony wykonywanie władzy rodzicielskiej. Jeżeli władza rodzicielska przysługuje na równi obojgu rodzicom mającym osobne miejsce zamieszkania, miejsce zamieszkania dziecka jest u tego z rodziców, u którego dziecko stale przebywa. Jeżeli dziecko nie przebywa stale u żadnego z rodziców, jego miejsce zamieszkania określa sąd opiekuńczy. W przypadku zaś osoby pozostającej pod opieką, miejscem jej zamieszkania jest miejsce zamieszkania opiekuna.

Jak podkreśla się powszechnie w doktrynie, miejsce zamieszkania obok imienia, nazwiska oraz wieku stanowi element indywidualizujący osobę fizyczną, wskazując jej związek z określoną miejscowością.⁵

Miejsce zamieszkania jest konstrukcją prawną, na którą składają się, jak powszechnie się uznaje, łącznie dwa elementy: obiektywny, czyli pobyt stały w danej miejscowości (*corpus*) oraz subiektywny w postaci uzewnętrznionego zamiaru, woli tego pobytu (*animus*).⁶ Dla ustalenia miejsca zamieszkania nie wystarczy zatem ani samo zamieszkiwanie w sensie fizycznym, jednak bez zamiaru stałego pobytu, choćby zamieszkiwanie trwało przez dłuższy czas, ani sam zamiar stałego pobytu w danej miejscowości, niepołączony z przebywaniem w tej miejscowości. Łączne występowanie tych składników pozwala wskazać daną miejscowość jako centrum życiowej aktywności osoby, w którym koncentrują się jej interesy osobiste i majątkowe. W doktrynie wskazano, że o miejscu zamieszkania rozstrzyga całokształt okoliczności, a mianowicie – „zejście się stanu faktycznego przebywania z zamiarem takiego przebywania”.⁷ Okoliczności stanu faktycznego „pozwalają

⁴ Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny, Dz. U. nr 16, poz. 93 ze zm. – dalej jako k.c.

⁵ Z uwagi na prawne konsekwencje, art. 28 k.c. wyklucza przypisanie osobie fizycznej więcej niż jednego miejsca zamieszkania.

⁶ Zob. wyrok NSA w Warszawie z dnia 15 stycznia 2009 r., II FSK 896/08, Lex nr 478565.

⁷ S. Grzybowski [w:] S. Grzybowski (red.), *System prawa cywilnego. Część ogólna*, t. 1, Ossolineum, Warszawa 1985, s. 333–334; W. Popiołek, *Glosa do uchwały SN z dnia 24 czerwca 1993 r., III CZP 76/93*, „Przegląd Sądowy” 1995, nr 3, s. 83. Zob. także wyrok SN z dnia 21 listopada

przeciętnemu obserwatorowi na wyciągnięcie wniosków, że określona miejscowość jest głównym ośrodkiem działalności danej dorosłej osoby fizycznej”.⁸

Przebywanie to czynnik zewnętrzny, faktyczny i trwały, ale niekoniecznie ciągły.⁹ Istotne znaczenie ma ustalenie, by przebywanie w danym miejscu nosiło cechy założenia tam ośrodka, centrum osobistych i majątkowych interesów danej osoby. W przypadkach bardziej skomplikowanych stanów faktycznych, wynikających z powiązania poszczególnych sfer ludzkiej działalności z różnymi miejscowościami, postuluje się wskazanie jako miejsca zamieszkania tej miejscowości, z którą dana osoba jest najściślej związana, uwzględniając w ramach dokonywanej oceny całokształt okoliczności konkretnego przypadku, nie wyłączając adresu zameldowania.¹⁰

Z kolei zamiar stałego pobytu, to dokonany przez osobę fizyczną wybór miejsca przebywania na stałe. Powzięcie i wyrażenie takiego zamiaru nie jest czynnością prawną, choć zawiera elementy woli.¹¹ Zdolność do powzięcia i wyrażenia zamiaru stałego pobytu wiąże się ze stopniem rozwoju umysłowego i fizycznego; w tym sensie jest czynnikiem wewnętrznym, psychicznym (*animus manendi*).¹² Zamiar stałego pobytu musi być określony na podstawie obiektywnych, możliwych do stwierdzenia okoliczności. Do wyrażenia zamiaru stałego pobytu wystarczy, że zamiar taki wynika dostatecznie z zachowania człowieka. Sama deklaracja człowieka co do jego zamiaru nie ma doniosłości prawnej, jeśli nie znajduje wyrazu w jego faktycznych zachowaniach. O powzięciu zamiaru stałego pobytu świadczą okoliczności, na podstawie których uzasadnione jest ustalenie, że w danej miejscowości koncentruje się w danym czasie centrum życiowe osoby fizycznej, przejawiającej tam aktywność rodzinną i zawodową. Nieistotna dla ustalenia zamiaru stałego pobytu jest natomiast okoliczność, czy osoba fizyczna planuje długotrwałe przebywanie w danej miejscowości.¹³

da 1966 r., II PR 512/66, OSNC 1967, nr 7–8, poz. 136; wyrok SN z dnia 7 czerwca 1983 r., II UR 4/84, OSP 1984, nr 12, poz. 265.

⁸ Zob. postanowienie NSA z dnia 30 marca 2006 r., I OW 265/05, Lex nr 198360.

⁹ Zob. postanowienie SA w Katowicach z dnia 13 stycznia 2010 r., II AKz 915/09, KZS 2010, nr 9, s. 80.

¹⁰ Zob. wyrok SN z dnia 25 listopada 1975 r., III CRN 53/75, OSNC 1976, nr 10, poz. 218; wyrok NSA z dnia 14 maja 2001 r., V SA 1496/00, Lex nr 54454.

¹¹ Zob. postanowienie NSA z dnia 7 lipca 2010 r., I OW 63/10, Lex nr 672950.

¹² Por. S. Grzybowski [w:] S. Grzybowski (red.), *System prawa cywilnego...*, s. 335; S. Dmowski [w:] S. Dmowski, S. Rudnicki, *Komentarz do kodeksu cywilnego. Księga pierwsza. Część ogólna*, wyd. 7, Lexis Nexis, Warszawa 2006, s. 116; J. Strzebińczyk [w:] E. Gniewek (red.), *Kodeks cywilny. Komentarz*, wyd. 2, C.H. Beck, Warszawa 2006, s. 65; wyrok SN z dnia 25 listopada 1975 r., III CRN 53/75, OSNC 1976, nr 10, poz. 218.

¹³ K. Piasecki [w:] K. Piasecki (red.), *Kodeks cywilny. Księga pierwsza. Część ogólna. Komentarze Zakamyczka*, Zakamycze, Kraków 2003, s. 196.

Według poglądu dominującego w literaturze, zanik choćby jednego z elementów składających się łącznie na miejsce zamieszkania prowadzi do utraty przez osobę fizyczną takiego miejsca.¹⁴

Ponadto należy wyraźnie podkreślić, iż samo zameldowanie, będące instytucją prawa administracyjnego, nie przesądza o miejscu zamieszkania w rozumieniu prawa cywilnego, choć niejednokrotnie stanowić będzie cenną wskazówkę przy ocenie stosownych przesłanek z art. 25 k.c.¹⁵ Według poglądu utrwalonego w orzecznictwie, z zameldowaniem nie jest związane domniemanie, że określa ono miejsce zamieszkania.¹⁶ Zameldowanie spełnia funkcję elementu uzupełniającego całokształt stanu faktycznego, jednak współcześnie praktyczna doniosłość i efektywność tego elementu istotnie zmalała i jego istnienie lub brak nie przesądza już w materii określania miejsca zamieszkania.¹⁷

Zgodnie z ugruntowanym w doktrynie oraz orzecznictwie poglądem, art. 25 k.c. wskazuje miejsce zamieszkania w danej miejscowości oznaczonej administracyjnie, nie zaś w określonym, konkretnym mieszkaniu czy domu, pod określonym adresem.¹⁸ Zgodnie z art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 2003 r., o urzędowych nazwach miejscowości i obiektów fizjograficznych¹⁹, miejscowością jest jednostka osadnicza lub inny obszar zabudowany, odróżniające się od innych miejscowości odrębną nazwą, a przy jednakowej nazwie – odmiennym określe-

¹⁴ Por. A. Mączyński, *Zamieszkanie jako podstawa łącznika normy kolizyjnej*, „Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego” 1978, z. 8, s. 56; S. Grzybowski, *op. cit.*, s. 334.

¹⁵ Por. wyrok SN z dnia 8 maja 1970 r., I CR 208/69, OSNC 1971, nr 2, poz. 37; postanowienie SN z dnia 26 marca 1973 r., I CZ 38/73, Lex nr 7234; postanowienie SN z dnia 3 maja 1973 r., I CZ 48/73, Lex nr 7250; wyrok NSA z dnia 8 listopada 1988 r., III SA 428/88, ONSA 1988, nr 2, poz. 88. Zob. także: A. Taudul, *Rezydencja podatkowa – praktyczne aspekty*, „Przegląd Podatkowy” 2006, nr 8, s. 5; postanowienie NSA z dnia 15 lutego 2006 r., I OW 231/05, Lex nr 201525.

¹⁶ Por. wyrok NSA z dnia 14 grudnia 2005 r., I FSK 212/05, Lex nr 195823; postanowienie SN z dnia 3 maja 1973 r., I CZ 48/73, Lex nr 7250; postanowienie SN z dnia 26 marca 1973 r., I CZ 38/73, Lex nr 7234. Zob. odmiennie: M. Nogaj, *Problemy związane ze statusem rezydenta i nie-rezydenta w świetle przepisów prawa dewizowego, ze szczególnym uwzględnieniem obowiązków banków upoważnionych*, „Radca Prawny” 2000, nr 3, s. 47.

¹⁷ Por. wyrok SN z dnia 8 maja 1970 r., I CR 208/69, OSN 1971, nr 2, poz. 37; S. Dmowski [w:] S. Dmowski, S. Rudnicki, *Komentarz do kodeksu...*, s. 116; K. Piasecki [w:] K. Piasecki (red.), *Kodeks cywilny...*, s. 197.

¹⁸ Por. postanowienie SN z dnia 26 marca 1973 r., I CZ 38/73, Lex nr 7234; wyrok SN z dnia 23 czerwca 1998 r., III CKU 24/98, OSNC 1998, nr 12, poz. 222; wyrok SN z dnia 26 listopada 1998 r., I CKU 95/98, „Prokuratura i Prawo” 1999, nr 4, s. 29; wyrok NSA z dnia 8 listopada 1988 r., III SA 428/88, ONSA 1988, nr 2, poz. 88; wyrok NSA z dnia 27 września 1990 r., III SA 688/90, ONSA 1990, nr 2–3, poz. 55; wyrok NSA z dnia 14 maja 2001 r., V SA 1496/00, Lex, nr 54454; A. Wolter [w:] A. Wolter, J. Ignatowicz, K. Stefaniuk, *Prawo cywilne. Zarys części ogólnej*, wyd. 2, Lexis Nexis, Warszawa 2001, s. 193; K. Piasecki [w:] K. Piasecki (red.), *Kodeks cywilny...*, s. 196; M. Pazdan [w:] K. Pietrzykowski (red.), *Kodeks cywilny. Komentarz*, wyd. 4, t. 1, C.H. Beck, Warszawa 2005, s. 94; J. Strzebińczyk [w:] E. Gniewek red., *Kodeks cywilny...*, s. 100.

¹⁹ Dz. U. nr 166, poz. 1612 ze zm.

niem ich rodzaju. Można przywołać także inne przepisy cytowanej powyżej ustawy oraz art. 47 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej²⁰ oraz § 2 pkt 5–8 i § 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia, stosowania i udostępniania krajowego rejestru urzędowego podziału terytorialnego kraju oraz związanych z tym obowiązków organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego.²¹

Zauważyć należy, iż przyjęte przez ustawodawcę ujęcie miejsca zamieszkania jako określonej miejscowości, nie zaś konkretnego adresu na terenie danej miejscowości, ma w praktyce ograniczone znaczenie, nie spełnia swojej funkcji w rozważanym przypadku. Należy się więc zgodzić z tezą Sądu Najwyższego, iż systemowe oparcie się, zgodne zresztą z wyraźnym odesłaniem zawartym w art. 27 § 2 k.p.c., na ustawowej definicji pojęcia „miejsca zamieszkania” osoby fizycznej, jest niewątpliwie wystarczające na użytek art. 27 § 1 k.p.c. Odesłanie to, choć zostało uczynione bez ograniczeń, nie da się jednak wykorzystać w dalszych regulacjach kodeksowych o doręczeniach. Wskazanie bowiem samej miejscowości z reguły nie pozwoli na skuteczne doręczenie.²²

W doktrynie prawa cywilnego proponuje się, aby od miejsca zamieszkania odróżniać adres zamieszkania wskazujący miejsce, w którym w danej miejscowości przebywa dana osoba, także mieszkanie, czyli lokal, w którym osoba fizyczna zamieszkuje.²³

Zgodnie z brzmieniem art. 135 § 1 k.p.c., doręczenia dokonuje się w mieszkaniu, miejscu pracy lub tam, gdzie się adresata zastanie. Nie może więc budzić wątpliwości stwierdzenie, że doręczenie pisma sądowego może nastąpić wyłącznie w mieszkaniu adresata.²⁴ Pojęcie „mieszkanie adresata” nie zostało jednak zdefiniowane w kodeksie postępowania cywilnego. Z całą pewnością zwrot „mieszkanie”, którym posługuje się ustawodawca, nie oznacza zachowania (czynności faktycznej) adresata pisma, lecz miejsce, w którym się on znajduje z zamiarem stałego pobytu. W braku definicji kodeksowej należy posłużyć się pojęciami zbliżonymi zakresowo do wymienionego. W szczególności, stosując odpowiednio regulacje zawarte w ustawie z dnia 24 czerwca 1994 r. o własności lokali²⁵, można przyjąć, iż „mieszkaniem” jest budynek (dom jednorodzinny) lub lokal (część wyodręb-

²⁰ Dz. U. nr 88, poz. 439 ze zm.

²¹ Dz. U. nr 157, poz. 1031 ze zm.

²² Poza miejscowościami liczącymi niewielu mieszkańców. Por. K. Kołakowski, [w:] K. Piasiecki (red.), *Kodeks postępowania cywilnego*. t. 1 – *Komentarz do artykułów 1–505*¹⁴, wyd. 4, C.H. Beck, Warszawa 2006, s. 612 i n.

²³ S. Dmowski [w:] S. Dmowski, S. Rudnicki, *Komentarz do kodeksu...*, s. 116.

²⁴ Por. także dyspozycję art. 138 § 1 k.p.c., dotyczącą w szczególności doręczenia zastępczego pism sądowych do rąk dorosłego domownika w sytuacji niezastania przez doręczającego adresata w mieszkaniu.

²⁵ Tekst jedn. Dz. U. z 2000 r. nr 80, poz. 903 ze zm.

niona w budynku wielorodzinnym), przeznaczony na stały pobyt ludzi²⁶ i służący zaspokajaniu ich potrzeb mieszkaniowych, położony w danej miejscowości i oznaczony określonym numerem identyfikującym, a w którym adresat przebywa z zamiarem stałego pobytu.²⁷ Podobny pogląd wyraził także Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 23 marca 1976 r., IV PRN 2/76 na gruncie art. 139 § 1 k.p.c.²⁸ „Mieszkanie” oznacza zarazem miejsce doręczenia, czyli wydania przesyłki adresatowi w rozumieniu art. 3 pkt. 1, 2 i 5 ustawy z dnia 12 czerwca 2003 r. – Prawo pocztowe.²⁹ Adres w rozumieniu prawa pocztowego jest oznaczeniem adresata oraz miejsca doręczenia wskazanego przez nadawcę, którym jest sąd.

Treść art. 135 k.p.c. pozwala przyjąć więc na użytek doręczeń – przy jednoczesnej rezygnacji z dosłownego rozumienia „miejsca zamieszkania” – że powinny być one dokonywane tam, gdzie adresat mieszka, a więc pod wskazanym jego adresem.³⁰

Nie można natomiast zgodzić się z poglądem prezentowanym w literaturze, iż pojęcia „mieszkanie” w rozumieniu art. 135 k.p.c. i „miejsce zamieszkania” w rozumieniu art. 27 § 1 k.p.c. są tożsame³¹ i oznaczają nie tylko miejscowość, w której strona przebywa z zamiarem stałego pobytu, ale dokładne określenie adresu „mieszkania” położonego w tej miejscowości. Treść art. 27 § 2 k.p.c. wyraźnie odsyła co do pojęcia „miejsce zamieszkania” do uregulowań zawartych w kodeksie cywilnym, co wskazywać może na zamiar systemowego uregulowania definicji „miejsca zamieszkania”. O ile jednak określenie „miejsce zamieszkania” w rozumieniu kodeksu cywilnego oznacza miejscowość, w której osoba ta przebywa z zamiarem stałego pobytu, o tyle nie sposób przyjąć, by dla prawidłowego oznaczenia miejsca, o którym mowa w art. 135 § 1 k.p.c., wystarczające było wskazanie samej tylko miejscowości, w której adresat zamieszkuje.³²

Biorąc pod uwagę przytoczoną powyżej argumentację, stanowisko zajęte przez Sąd Najwyższy w głosowanym orzeczeniu należy podzielić. Należy także

²⁶ Zob. ustawę z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, t.j. Dz. U. z 2010 nr 243, poz. 1623 ze zm.

²⁷ Zob. także art. 48 ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r., t.j. Dz. U. z 2003 r. nr 119, poz. 1116 ze zm.

²⁸ Lex nr 14302. W przywoływanym orzeczeniu Sąd Najwyższy stwierdził, iż mieszkaniem w rozumieniu przepisu art. 139 § 1 k.p.c. jest lokal w miejscowości, o jakiej mowa w przepisach art. 25–28 k.c., w którym adresat (względnie osoba wymieniona w art. 26–27 k.c.) przebywa z zamiarem stałego pobytu.

²⁹ Tekst jedn. Dz. U. z 2008 r. nr 189, poz. 1159 ze zm.

³⁰ Zob. także: S. Dmowski, *op. cit.*, s. 115–116; M. Pazdan [w:] K. Pietrzykowski, *Kodeks cywilny...*, s. 94. Odmienne jednakże A. Wolter [w:] A. Wolter, J. Ignatowicz, K. Stefaniuk, *Prawo cywilne...*, s. 193.

³¹ Zob. także wyrok NSA z dnia 21 stycznia 2010 r., II OSK 120/09, Lex nr 597160.

³² Zob. G. Julke, *Doręczenia w sądowym postępowaniu egzekucyjnym*, „Przegląd Prawa Egzekucyjnego” 2004, nr 5–6, s. 35 i n. Por. także J. Rodziewicz [w:] K. Piasecki (red.), *Kodeks postępowania...*, s. 186.

wysunąć postulat, by ustawodawca *de lege ferenda* dla potrzeb obrotu doręczeniowego dokonał zmian normatywnych i wprowadził autonomiczną siatkę pojęciową, dla określenia w precyzyjny i zarazem niebudzący wątpliwości sposób, miejsc właściwego doręczenia pism adresatom – osobom fizycznym.

LESŁAW GRZONKA

Glosa do wyroku Sądu Najwyższego, Izba Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych z 10 listopada 2010 r. (I PK 83/2010)

Teza: Skoro ustawodawca zastosował w art. 55 § 1[1] k.p. takie samo określenie sankcjonowanego zachowania pracodawcy, jak określenie w art. 52 § 1 k.p. zachowania pracownika, upoważniającego pracodawcę do rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia, to uzasadnione jest twierdzenie, że określenia te mają analogiczną (z uwzględnieniem różnic w konstruowaniu winy pracodawcy) treść. Dla pełnej jasności należy dodać, że w pewnych sytuacjach zagrożenie istotnych interesów pracownika może wynikać z samych podmiotowych okoliczności naruszenia obowiązków, np. dużego nasilenia złej woli pracodawcy (osoby działającej za pracodawcę) umyślnie naruszającego prawa pracownika.

ZARYS STANU FAKTYCZNEGO

Pozwany pracował u powoda w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku dyrektora działu, na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony. Jednocześnie pełnił funkcję członka zarządu spółki będącej pracodawcą. Wynagrodzenie pozwanego wynosiło 15.000 zł miesięcznie plus dodatek funkcyjny w wysokości 3.000 zł. Dodatkowo przewidziana była również premia motywacyjna określona w załączniku do umowy o pracę. Umowa o pracę przewidywała wydłużony w stosunku do kodeksowego okres wypowiedzenia – 6 miesięcy. Zgodnie z obowiązującym u pracodawcy regulaminem wynagradzania, wynagrodzenie powinno być wypłacane pracownikom najpóźniej w piątym dniu miesiąca następującego po miesiącu, za który jest wypłacane.